

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОННААҔЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҢИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1981 сый алтынны
15 күнүттөн тахсар

№ 68 (4023)

1971 сый. Бэс ыйын 10 күнү
ЧЭППИЭР

Сыаната
2 харчы

Космоска—салааллар советскай орбитальной научнай станция

Өр бириэмэлээх орбитальной станциялар оҕоруу программатыгар сөп түбэһиннэрэн Советскай Союзка 1971 сый бэс ыйын 7 күнүгэр «САЛЮТ» диэн орбитальной научнай станция салаалар бастагы орбитальной научнай станция быһымытынан үлэлээтэ.

«СОЮЗ-11» транспортнай-космическай хараабыл «САЛЮТ» научнай станцияны кытта ситиһинилээхтик тиксирини кэнниттэн хараабыл экипажа научнай станцияда көлөн киирдэ.

Транспортнай хараабылдан научнай станция бортугар экипажы таһаарыы инженернай-техническэй соруга аан бастаан быһаарыллына.

«САЛЮТ» орбитальной станция научнай-техническэй эксперименттери уонна чинчийинлэри ытыгар киири салгыт куһуругар көтүүтүн салайыыга уонна экипаж сөптөөхтүк үлэлиир уонна сыһыанар үгүс уобуһатын хааччыйар системаларынан уонна аппаратурадарынан хааччылдыбыт өтөөктөртөн тутулар. Итин тэҥинэн космонавтар үлэлииллэригэр уонна

сыһыаналларыгар «Союз» хараабыл өтөөктөрү туһаналлар, олоҕо научнай-чинчийэр аппаратура, олоҕулула.

«Салют» — «Союз» космическай система уолсай ыһааһына 25 тоннаттан ордук.

«Салют» орбитальной станция көтөр көмүгэр экипаж научнай-техническэй чинчийинлэри уонна эксперименттери ытыга.

«Салют» станция командири табаарыс Добровольский Георгий Тимофеевич космонавтар туруктара үчүгэй уонна көтүү программатын толорууну салаалаабытыгар биллэрдэ.

Космическай техника сайдытыгар уонна салаалар көтүүлэр сайдыыларыгар дыһуунаах хардыы оһоһулунна. Саҥа космическай комплексы транспортнай хараабыллардаах орбитальной станциялары туһаныы космос куйаары чинчийингэ уонна баһылааһынга көрө көскүллэри арылар. Ити барыта наука уонна норуот хаһаайыстыбатын сайдыыларын интэриэстэригэр сулууспалыыр.

ССТА.

РСФСР, Саха АССР Верховной Советтарыгар уонна

оройуоннааҕы, нэһилиэктэрдээҕи Советтарга быыбардар буолаллара 3 хонук хаалла.

Бука бары—быыбарга!

Истинг эвэрдэлээһин

Табаарыстар Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный уонна А. Н. Косыгин ССКП Кини комитетын, ССРС Верховнай Советын Президиумун уонна ССРС Министрдарын Советын ааттарыттан космонавтар Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков, В. И. Пацаевы «Салют» научнай-космическай станцияда ситиһинилээхтик киирбиттэринэн истингинг эвэрдэлээтилэр. Эһиги көтүүгүт, диэн этилэр телеграммда, көрө-бөлкө көмүгө, советскай норуот ССКП XXIV съёһе бөлүгөтөбүт сүгүкэннээх

былааччыларын олоххо киллэрингэ үрдүк таһаарылаахтык үлэлиир. Хараабыл экипажа киилэр иниллэригэр туруоруллубут эппинтээх уонна уустук соругу чиэстээхтик толорууда диэн эрэл эччилэр.

ССТА.

Депутатка кандидаттары кытта көрсүһүүлэр

Бэс ыйын 7 күнүгэр Вишняковскайдаагы уокурук (Москва норуот) быыбардааччылары РСФСР Верховнай Советыгар депутатка кандидат, ССКП КК Политбюротун чилиэнэ, В. В. Гришныи кытта көрсүстүлэр.

Ити күн Вахтанговскайдаагы уокурук (Алма-ата уобалаһа) быыбардааччылары Казахскай ССР Верховнай Советыгар депутатка кандидат, ССКП КК Политбюротун чилиэнэ, Украина КК бастагы секретара П. Е. Шелеи кытта көрсүстүлэр.

Депутатка кандидаттар быыбардааччылар итэбэллэрин толорго өрөһүрдүлэр.

ССТА.

Культура оройуоннааҕы чаттар ааттарыттан комсомол райкомун бастагы секретара Уаров П. И. уонна кыргыз Советыгар 152 №-дээх Чурапчытаагы быыбардыыр И. Г. тыл этилэр уонна на-уокуруктан депутатка кандидат Бурнашев Роман Романович кытта көрсүһөр быыбардааччылар быыбар чинчийи мунуһахтара буолла. Мунуһаҕы ССКП райкомун секретара Саввинов Г. М. аста.

Депутатка кандидат итэбэллээх киһитэ Романов В. И. киһи олохун, үлэтин туһунан ситиһини испилэр. Ол көмүһтэн республика Верховнай Советыгар депутатка достойнай кандидаты биэр санаанан өйөөн Чурапчы орто оскуолатын директора Дьячковский Н. И., эр-үлэһиттэрин ааттарыттан Чикачев А. Н., эдэр ыччылынылар.

Мунуһах кыттылаахтара быыбар күн—бэс ыйын 13 күнүгэр коммунистар уонна партията суохтар тулхадыйбат блоктарын достойнай кандидаттарын иһин бары быыбардааччылар бука бары биэр киһи курдук куоластаһан биэрэллэригэр ытыгыран

ССКП XXIV съёһин уураабын—олоххо

Бастыҥ ыанныксыттар

1971 сый 5 ый түмүгүнэн хас биридип ынахтарыттан 650 кг тахса үүтү ыабыт ыан-ныксыттар:

ЭРИТИК ЭРИСТИНН аатынан колхозтон

Адамова М. И.	671
Давыдова М. И.	870
Ефремова А. П.	376
Иванова М. Е.	852
Илларинова М. С.	332
Кузьмина А. Т.	1109
Пондратьева М. С.	666
Лунина Е. В.	661
Лунина Д. Л.	735
Манарова А. А.	708
Мининова М. В.	663
Пестерева Е. П.	693
Пестерева А. Н.	937

Поисеева М. И.	777
Романов Я. Г.	716
Сидорова А. А.	393
Сысолькина В. В.	950
Сергеева А. И.	683
Старостина М. Н.	658
Тарабукина В. К.	399
Феофанова А. Е.	651

СУБУРУСКАЙ аатынан совхозтон

Варламов А. А.	790
Михайлова У. Е.	941
Натыхова А. Т.	877
Парфенова К. Г.	689

ЛЕНИН аатынан колхозтон

Абрамова М. Ф.	711
КАРЛ МАРКС аатынан колхозтон	
Слепцов В. Ф.	657

Амур уобалаһыгар Зей өрүс биэргэргэ Зейтаагы гидроэлектростанция тутулар. Бу Дальнай Востокка гидроэнергетика аан бастагы тутуута. Киһи кыамаҕа 1,5 мелуһуон киловатт. Сотуруу-тааһыта минна бетоннай-байыттар хаһаайыстыба бастагы уопарата үлөҕө киирдэ. Мантан бетон плотина котлованыгар уонча да атын объектарга ытыллар.

Г. ХРЕНОВ фотота.
ССТА фотохрониката.

Оройуон Советыгар депутатка кандидат

ОКОШНИКОВА Марфа Семеновна

Окошеникова М. С. 1926 муһ чилиэниттэ кандидат. Үлэ-сыһаахха Чурапчы оройуонугар Мугудай нэһилигэргэ төрөөбүтэ. 1948 сыллаахха Якутскайдаагы Финансовый техникуму бүтөрбүтэ. ССКП райко-

мун чилиэниттэ депутаттарын XII ыны-рымылаах Чурапчы оройуоннаа-ҕы Советын депутата.

Окошеникова М. С. 1948

сылтан 1970 сылга дээрэ үлэ-һиттэргэ депутаттары Чурапчы оройуоннаагы Советын испол-комун үпкө отделыи кыллабы-най бухгалтерияны үлэлээбитэ. 1970 сылтан райфо сөбүдүс-сөбүдөн өрө таһаарыллан үлэ-ли сымдыар. Үп үлэтин гуйту-на, общественной үлөҕө актив-найдыт кыттар. Үп-баны үлэ-

һиттэрин мажиягы сүһуөх бизниси иһин медалынан наҕа-партиянай төрүттэтии секрета-рынан уонна Чурапчы селскай Советыгар депутатын хас да төгүл таһааран үлэлээбитэ. Нэһиликкэ ортотугар улахан авторитетынан туһанар.

Окошеникова М. С. «В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыта туо-луутун бөлүгөтө. Үлөҕө кил-

сизини иһин медалынан наҕа-раадалаабыта.

Оройуон Советын быыбары-гар 30 №-дээх Харбалатаагы быыбардыыр уокурукка депу-такка кандидатынан биэр са-ианан туруорудулунна уонна уокуруктаагы быыбар комис-сиятынан регистрацилланы.

Мин бийыл саас кулун тутар ый 7 күнүттөн алам ыйын 7 күнүгөр днэри Крымга «Артек» днэи аан дойдугаады пионер-кай лаадырга, юниоров-скай еменада сыннаным келлим. Саха сирин бары оройуоннарыттан 15 буолан сырыттыбыт. Мин Горнай лаадыр «Алмаз-на» днэи дружинатылар түбөһөн сырыттым. Били-

ги онно «Артекка» юни-ровскай үлэ туһунан баут элбэи үөрөтүбүт. Холо-бур, интерьерунай хайдах ылар, заметкалары хай-дах суруйар туһунан бил-либит. Мин сыннанымга эме-набар Советскай Союз ба-ры мунуктарыттан араас национальностоох оҕолору кытта табаарыстастым. «Артекка» билигини кэс-

кэс бэлэ сирдэргэ сыры-тынардылар, көрдөрдү-лөр. Герой-куоракка Се-вастопольга, Ялтага, Крым согуруу биэрэктэринэн уонна да атын сирдэринэн күүлэйдэтибит. Онно араас көрө-бөлүө сирдэри көрдүбүт.

Вера НОБВА,
Чурапчы аҕыс
кылаастаах оҕуолата.

ТӨРӨӨБҮТ ДОЙДУБҮТ УСТУН

Ровнода Советскай Армия көккөтүгөр сулууспалы барар уолаттары атаарыма анааллаах улахан бырааһын-чык буолла. В. И. Ленин атынан площадка призме-нистар иннилеринэн бойо-бой уонна үлэ Знамяларын тулут Советскай Союз Ге-ройдара, сэрин ветераннара, партизаннар ааһаллар. Снимокка: учуутал Едо-кия Васильевна Ткаченко (уна) уонна онус кылааска үөрөнөр кыргыттар призы-никтар Валерий Адамскайы уонна Юрий Подоловскайы кытта бөснөдөлүбүлөр.

П. ЗДРОВИЦКИЙ фотота.
ОСТА фотохрониката.

Татария тыа сиринээҕи те-левизорунан көрөөччүлэри-гэр «Тыа сирин киһэлэрэ» днэи программа улахан би-хирэбиллэ млла. Үлэһиттэр хас бэстинэ ахсын телеви-зорга Уус-уран самодеятель-ность концернын көрөллөр, производство басгыттарын кытта көрсүбүлөр. СНИМОККА: Сарманов-скай уонна Муслюмовскай оройуоннар уус-уран само-деятельностарын коллектив-тара телевидение студияты-гар концерт көрдөрүлөр. В. МЯСНИКОВ фотота.
ОСТА фотохрониката.

Ханна сыннана барыахха?

«Күннээх хочо» ыччат сыннанар киинэ

Билиги «САНТА ОЛОХ» хаймат 52 М-гигер Советскай Союз иһигэр комсомол-лиштынан туристыр уонна сыннанар сирдэргэ ханымк путевкалар баалларын тустарынан суруйар турабыт Оттон кэлин хаймат 59М-гэр Сочитаады «Спутник» уонна 60-с М-га Закарпатскаады «Верхо-вине» ыччат сыннанар киинэрин туот-рынан билиһиннэрибит. Аны өссө хас даҕаны итинни киһэтэлэри кытта салгы-былһиннэриэхпит.

«Күннээх хочо» (Солнечная долина) днэи ыччат аан дойдугаады сыннанар киинэ Гру-зия хайалаах альпийскай оройуонугар, Тби-лиситтан 200 км. сиргэ, муора таһымыттан 1700 метр үрдүгү мээстэргэ баар. Бакуриани хөмөтө Цхре-Цхаре уонна Код-нин днэи хойуу мутукчалаах тинт мастары-нан бүрүлүбүт хайаларынан тулаланан ту-рар. Манна кыһынны температура күнүс 15-18, оттон саһынны 18-25 кыраадыс-смыаас.

Ыччат сыннанар сирдэригэр араас куль-турнай-маассабай мероприятиялар, ыраахса-биллээх экскурсиялар, туристическай поход-тар, спортивнай күрэхтэһиһэр сотору-сотору ыытылаллар. Манна хас да спортивнай пло-щадналар, киинэ саалалаах кулууп, кафе-бар, соларий, библиотека, сувенирдар шыс-калара, почта, үгүкүүлүүр площадка, хайы-нар уонна слайм трассалара, каток баал-лар. Ол иһин манна ыччат кыһынны сынна-нарын ордуу себүлүүр. Ону таһынан сын-наным программатыгар доҕордоһуу бизн-эс, уус-уран самодеятельность, Грузия бил-лидээх днэи кытары көрсүлүүлөр, көр-дөөх оонньуулар уонна кэрэһэллэр уо, д. а. кырдаллар.

Кавказ хайаларынан интернационай походтар-га сылдыһахтара. 12-с үйэ архитектурнай падыматтыгыттан—Вардзия хаспах куораты-гар, Украина сурыйааччыта Леся Украинка музей-днэитигэр, Кинотес-Убани иһиги хрэмтэргэ, онтон да атын Грузия көрө-бөлүө мээстэлэригэр күүлэйдэхтэрэ. Хайада ту-ристическай походтарга барааччылар палат-каларынан, утуулар мөһөөччүктэринэн уонна рюкзактарынан босхо туһаналлар.

«Күннээх хочо» сылы быһа үлэһит. Ки-инэха сыннаначчылар биһир хосно 3-4 буо-ла-буола түһүлэр. Кэргэннээхтэргэ анал туспа хос бэрлиһибэт. Манна сыннаным болдьоо эмнэ араас—15—20 күн. Ыам ыйа—алтынньы ыйдарга 20 хонуктаах пу-тека сыаната 92 солк., оттон сэттинньи—муус устар—ыйдарга 20 хонуктаах путевка сыаната 100 солк. (15 хонуктаах 75 солк.).

Айаны таптааччылары Бакуриани—Сочи днэи маршрутунан айан күүтэр. Бу маршрут «Күннээх хочоттон» саҕаланан баран Чернай муора устун Сочитаады «Спутникка» тиһэ салланар. Маннны маршрут сыаната 125 солк. (маннаах Бакурианигиттан Сочига днэи тимир суолунан айаннааһын ороскуота эмнэ-ниһэр). Хас иһин ахсын сыннаным уһун 12 хонук. Бакурианига сыннаначчыларга дору-бууларын туһунан медицинскэй ысы-рыапка көрдөнөр. Манна сыннаным үрдүк хайага бараара сурахтымыр ырытыллан ыалдыаччыларга ыараханыттан ити ырда-ниһэр.

Бу мээстэргэ сыннаначчылар самолету-нан эбэтэр пошман Тбилисигэ тиһиллэр. Оттон аэропорттон эбэтэр автобуһунан Вержоми куоранна тиһэ бараллар. Итинэн өссө салгы рейсовай автобуһунан Баку-рианига тиһиллэххэ сөп.

Бу сыннанар иһин задырыһа манннык: Грузинскай ССР, Вержоми оройуона, Баку-риани бөлүөлөгэ, «Күннээх хочо» днэи аан дойдугаады ыччат сыннанар киинэ.

БУ ЫЙГА ХАННЫК КИИНЭЛЭР БУОЛУОХТАРАЙ?

«Өлөрүүгэ буруйданаллар» («Обвиняются в убийстве»)

Көһүрү вариант
Сценарий автора — Леонид Агракович.
Туруораччы режиссер — Во-рис Волчек.
«Молдова-фильм» киностудия оҕоһуута.

Бу хартымна буруйу оҕоруу-ну утары охсуһарга улахан проблеманы көтөбөр. Түөрт эдэр уолаттар советох Саха Шеткинни көмөлөөн тыллымы кырбааһынарын түмүгэр, Са-ша өлөр. Суут бу силлэстийэтэ хайдах барытын туһунан хартымнада көсөбөр.

«Күөл таһыгар» («У озера»)

Кэтит экраннаах, 2 серия-лаах.
Сергей Герасимов сценарийа уонна туруоруута.
М. Горькай киностудия оҕо-һуута.

С Герасимов «Күөл таһыгар» днэи сага үлэтигэр олуэ эрир-лөөх днэи төлөкөтүн, иһин-ки-һинэ сыһыанлы уонна билигин эдэр современниккыт характе-ра сайдан иһинтин, сир үрдү-гэр киһи мээстэргэ ханна буола-рын ойуулаан көрдөрөр. Бу киһинэ айылда араас баайда-рын арыһын уонна сир үрдү-гэр туох үчүгэй баарын харас-тааһын көстөр. Бу Байнал ту-һунан улахан көсөткө салтыы-та.

«Кэргэнни олох» («Семейная жизнь»)

Кэтит экраннаах, 2 серия-лаах.
Сценарий автордара: Андре Кайятт, Луи Сапон, Морис Оберже.
Режиссер: Андре Кайятт.
«Вордери-Терра» фильм.

Франция оҕоһуута.
Кэргэнни олох... Төлөхөх киһинэ, киһиэ, театрлар поста-новкалара таптап, кэргэнни буолуу, арааһын туһунан көп-сөбүттэргэ, көрдөрбүттэргэ буо-луой? Элбэх. Биринэ улары-бан иһэр. Урукку таптап проб-лематыгар сага өйдөөбүтүр кинрөллөр. Төлө элбэх киһиэ, режиссер-адвокат Кайятт кур-дук өйдүүр буолуой? Кайятт кэргэнни олох туһунан икки киһини таһаарыты. Вастаки-та — «Жан-Марк», иккиһэ — «Франсуа».

«Биир күн уонна бүтүн олох» («Один день и вся жизнь»)

Кэтит экраннаах.
Сценарий автора Г. Вакланов.
Ю. Григорьев туруоруута.
М. Горькай киностудия оҕо-һуута.

«Биир күн уонна бүтүн олох» днэи хартымна режиссер И. Григорьев иһинэ үлэтинэн буо-лар. Бу хартымнада эр санаалаах, нуучча дыахтара сэрин ыар көмүрүгэр уонна сирин көмү-рүгэ бириэмэлэргэ уолун ту-һугар бүтүн олоһун биэрбитин уонна киһини дыһынаах олох суолугар киллэрбитин туһунан көсөбөр.

Оҕолоргутун страховкалатын

1968 сыл тохсунньу 1 кү-тө, аҕата, аймахтара тус-нүттэн олохтоомут оҕону туспа хас да дуоҕабыр тү-страховкалааһын бэрээдэгэ-хөрөнөхтэрин сөп. Биир дуо-улам тэнийэн, кэргэн иһэр. Еһинги оройуонмутугар стра-ховка бу көрүнөр алта уол-тан тахса төрөппүттэр уонна оҕо аймахтара кириэтиилэр. Оҕону страховкалааһын дуона суох. Оттон уол бизн-днэи кыра-кыратык суонаас уган, киһинэ харчы муу-нууу буолар. Уол аһын сууманы үс сыл иһигэр төлө-туолан олох боруотгар үстэ-ниитигэр ити үбү ылан бэлэх Усууоһу сыһыа ый айым быһыытынан туттарыллар. Ол салгы үөрөнөригэр эбэ-хө да төлүөхкэ, биирдэ-тэр бастаан үлэлииртэр ти-ууран биэриэххэ да сөп. Он-рөх буолар.

Страховка дуоҕабара алта Төрөппүттэр оҕолоргутун ыйыттан 15 сыл алта ыйга страховкаларга тиэтэйиҥ! днэи саастаах оҕолорго оҕоһуулар. Биир оҕоо иһэ-страховой агент.

Редакторы солбуйааччы А. Г. ТУРАНТАЕВ.

Чурапчы оройуоннаады ис дыала отделыгар бастайыч-най үлэһит секретарь-бухгалтер наала. Хамнаа 80 солк. Ким үлэһит баҕалаах үлэ чааһыгар кэлэн көпсөтөр-гитигэр.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

Чурапчытаады «Сельхозтехника» администрацияга Т-100, ДТ-75 трактордарга үлэһит трактористтарга наадылар. Үлэ-днэи баҕалаахтар хонтуруога кэлэн көпсөтөргитигэр.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы селиэнньэтэ, Карл Маркс уулусса 12 №-ра.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОННАРА: редактор—0—89, тыа ха-һаайыстыбатын уонна культура, олох-дьаһах отдела-ра—0—90, уопсай отдел—0—91, типография—0—95.

Редакцияда мытар сурунна задырыһы, араастаһыны, ааты-аба аатын толору сурулуохтаах.